

Sygn. akt III AUa 657/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Elżbieta Gawda (spr.)
Sędziowie	sędzia Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
	sędzia Elżbieta Czaja
Protokolant: st. prot. sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2020 r. w Lublinie

sprawy Z. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Z. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 24 czerwca 2019 r. sygn. akt VIII U 1194/19

I. **oddala apelację;**

II. **nie obciąża wnioskodawcy kosztami postępowania apelacyjnego.**

Elżbieta Czaja Elżbieta Gawda Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

III AUa 657/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2019 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie Z. B. od decyzji zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L., dokonującej waloryzacji emerytury.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

Z. B. urodził się w dniu (...). Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. wnioskodawcy zostało ustalone prawo do emerytury od dnia 1 listopada 1991 roku, zaś decyzją Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 10 czerwca 1988 roku nabył on prawo do emerytury rolniczej. W dniu 10 czerwca 1993 roku rolniczy organ rentowy dokonał zbiegu świadczeń ustalając prawo do 100% emerytury rolnej i 50% emerytury pracowniczej.

Wnioskodawca jest również uprawniony od dnia 25 marca 2004 roku do renty inwalidy wojennego z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z działaniami wojennymi.

Od dnia 25 marca 2004 roku Z. B. jest uprawniony do 50% emerytury rolniczej, 100% renty inwalidy wojennego oraz 50% emerytury. Wnioskodawca otrzymuje także dodatek pielęgnacyjny, ryczałt energetyczny, dodatek kombatancki i kompensacyjny.

W dniu 1 marca 2019 roku pozwany wydał z urzędu zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję, dokonującą corocznej waloryzacji świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Wysokość zwaloryzowanej emerytury odwołującego ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2019 roku w wysokości 461,41 zł przez wskaźnik waloryzacji wynoszący 102,86 %, ogłoszony komunikatem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 lutego 2019 roku w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2019 roku (Monitor Polski z 2019 roku, poz. 176). Wysokość zwaloryzowanej emerytury wnioskodawcy wyniosła 474,61 zł. Wobec faktu, iż kwota podwyżki była niższa, niż 70 złotych, wysokość waloryzowanej emerytury została ustalona poprzez dodanie do kwoty 461,41 zł kwoty waloryzacji, tj. 70 zł. Emerytura Z. B. po waloryzacji od dnia 1 marca 2019 roku wyniosła 531,41 zł, zaś wobec faktu, iż okazała się niższa od świadczenia w najniższej wysokości, podlegała podwyższeniu do kwoty emerytury najniższej, tj. do kwoty 1.100 zł.

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dowody z dokumentów znajdujące się w aktach organu rentowego, które nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności, formy i treści. Strony nie podniosły żadnych okoliczności mogących podważyć ich wiarygodność, toteż stanowiły one pełnowartościowe źródło dowodowe w sprawie.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania i zważył co następuje:

Stosownie do przepisu art. 88 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2018 roku, poz. 1270, tekst jedn. ze zm.) emerytury i renty podlegają corocznie waloryzacji od dnia 1 marca. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kwota świadczenia nie może ulec obniżeniu. Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Waloryzacja obejmuje emerytury i renty przyznane przed terminem waloryzacji.

Z powyższego wynika, że obowiązujące zasady waloryzacji określone w wyżej powołanym przepisie art. 88 oraz następujących cyt. ustawy, przewidują coroczną (od 1 marca), cenowo – płacową waloryzację automatyczną (z urzędu) emerytur i rent przyznanych przed terminem waloryzacji.

Waloryzacja taka polega na pomnożeniu kwoty świadczenia oraz jego podstawy wymiaru, w wysokości przysługującej w ostatnim dniu lutego roku przeprowadzenia waloryzacji, przez wskaźnik waloryzacji. Oznacza to tym samym, że wysokość zwaloryzowanego świadczenia będzie równa iloczynowi kwoty świadczenia oraz wskaźnika waloryzacji.

Wskaźnik waloryzacji ma charakter mieszany – odpowiada średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych (zdefiniowanemu w art. 89 ust. 2 cyt. ustawy) w poprzednim roku kalendarzowym, zwiększonemu o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym.

W stosunku do emerytur i rent waloryzację przeprowadza się z urzędu (na bieżąco).

W myśl art. 89 ust. 1 cyt. ustawy, wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Natomiast ust. 2 stanowi, że wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w ust. 1, jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłasza w formie komunikatu w „Monitorze Polski” Prezes Głównego Urzędu Statystycznego (art. 94 ust. 1 powoływanej wyżej ustawy).

Wskaźnik waloryzacji dla emerytur i rent w 2019 roku na podstawie Komunikatu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 lutego 2019 roku w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w 2019 roku (Monitor Polski z 2019 roku, poz. 176) wynosi 102,86 % .

Jak wskazuje art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 roku, poz. 39), w 2019 roku waloryzacja od dnia 1 marca polega na podwyższeniu kwoty świadczenia, w wysokości przysługującej w dniu 28 lutego 2019 roku, wskaźnikiem waloryzacji ustalonym zgodnie z art. 89 cyt. ustawy w art. 1, nie mniej niż o kwotę 70 zł. W myśl ust. 2 wskazanego przepisu waloryzacja podstawy wymiaru świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych polega na pomnożeniu podstawy wymiaru świadczenia przez wskaźnik stanowiący iloraz zwaloryzowanej kwoty świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i kwoty tego świadczenia ustalonej na dzień poprzedzający termin waloryzacji.

Kwota świadczenia emerytalnego przysługującego Z. B. na dzień 28 lutego 2019 roku wynosiła 461,41 zł. Organ rentowy zaskarżoną decyzją prawidłowo ustalił wysokość zwaloryzowanej emerytury wnioskodawcy poprzez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2019 roku przez odpowiedni wskaźnik waloryzacji 102,86 %, ogłoszony komunikatem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 lutego 2019 roku. Emerytura po waloryzacji od dnia 1 marca 2019 roku wyniosła 474,61 zł. Wobec faktu, iż kwota podwyżki była niższa niż 70 złotych, wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono poprzez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego na dzień 28 lutego 2019 roku, tj. 461,41 zł, kwoty waloryzacji, tj. 70 zł. Emerytura Z. B. po waloryzacji od dnia 1 marca 2019 roku wyniosła 531,41 zł, zaś wobec faktu, iż okazała się niższa od świadczenia w najniższej wysokości, podlegała podwyższeniu do kwoty emerytury najniższej, tj. do kwoty 1.100 zł. Podnoszone w odwołaniu przez wnioskodawcę okoliczności odnośnie niskiej wysokości emerytury nie zawierały żadnych konkretnych zarzutów co do sposobu wyliczenia świadczenia w związku

z dokonaną przez organ rentowy coroczną waloryzacją.

Z powyższych względów i na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca wywodząc, że wyrok jest dla niego niekorzystny i krzywdzący. Z apelacji należy wywieść, że skarżący wnosil o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie mu kwoty 402 zł za „bezprawne wcielenie do wojska” w latach 1962-1963.

Opierając się na ustaleniach faktycznych jak i rozważaniach prawnych poczynionych przez Sąd I instancji **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne jak i wywody prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Zważyć należy, iż wnioskodawca zaskarżył decyzję organu rentowego

z dnia 1 marca 2019 r., mocą której pozwany dokonał waloryzacji emerytury. Wysokość emerytury została ustalona poprzez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2017 r. tj. kwoty 461,41 zł przez wskaźnik waloryzacji wynoszący 102,86%. Emerytura po waloryzacji stanowi kwotę 474,61 zł. Kwota podwyżki była niższa niż 70 zł, zatem zgodnie z przepisami przywołanymi przez Sąd Okręgowy, pozwany podwyższył należną wnioskodawcy emeryturę o 70 zł, przez co świadczenie to wyniosło 531,41 zł i zostało podwyższone do emerytury najniższej, wynoszącej 1.100 zł. Waloryzacja świadczeń jest wyłącznie czynnością techniczną, polegająca na matematycznym przeliczeniu kwoty emerytury ustalonej na dzień 28-letgo każdego roku przez wskaźnik waloryzacji.

Rzeczą Sądu Okręgowego było skontrolowanie legalności i zasadności zaskarżonej decyzji waloryzacyjnej. Decyzja ta nie określa żadnych składników emerytury, zatem nie mogły być one przedmiotem badania Sądu. Odmienne koncepcja prowadziłaby do niedopuszczalnego skontrolowania prawomocnych decyzji, które szczegółowo wyliczały wysokość emerytury, wskazując okresy składkowe i nieskładkowe, podstawę wymiaru, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru itd.

Skarżący wprawdzie zaskarżył decyzję waloryzacyjną ale nie przedstawił żadnych zarzutów co do sposobu przeprowadzenia waloryzacji w sytuacji, gdy wyłącznie do tego winna sprowadzać się istota sporu.

Zgodnie z treścią art. 88 ust. 3 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Wysokość emerytury została przez organ rentowy ustalona we wcześniej wydanych decyzjach.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zadaniem Sądu Okręgowego jest zbadanie zasadności i legalności zaskarżonej decyzji. Odwołanie musi dotyczyć konkretnej decyzji i tylko w tych granicach Sąd je rozpoznaje. W postępowaniu cywilnym w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz rozstrzygnięcia sądu (zob. uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNP 2000, nr 15, poz. 601).

Wnioskodawca nie przedstawił żadnych zarzutów do decyzji dotyczącej waloryzacji świadczenia zatem zasadnie Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Z treści apelacji wynika, że wnioskodawca czuje się skrzywdzony decyzją i wyrokiem Sądu Okręgowego, gdyż jego świadczenie emerytalne jest niskie. Ten argument nie może jednak stanowić o podwyższeniu świadczenia, gdyż prowadziłoby to do stosowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zasad współżycia społecznego, czyli odnoszenia wysokości świadczeń do konkretnej sytuacji zdrowotnej czy też materialnej ubezpieczonych. Takiego zabiegu sąd przeprowadzić nie może. Prawo ubezpieczeń społecznych zawiera bowiem własną, autonomiczną regulację i nie odsyła do zasad współżycia społecznego. Jednocześnie brak podstaw do stosowania w tym zakresie przepisów kodeksu cywilnego czy też kodeksu pracy, gdyż żaden przepis ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie odsyła do tych aktów prawnych.

Mając powyższe względy na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację wnioskodawcy jako bezzasadną.

Elżbieta Czaja Elżbieta Gawda Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska